

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXXIV. — Wydana i rozesłana dnia 26 czerwca 1883.

112.

Umowa dodatkowa między monarchją austryacko-węgierską a Włochami z dnia 21 grudnia 1882 do traktatu z dnia 27 lutego 1869 (Dz. u. p. Nr. 100), tyczącego się wydawania zbrodniarzów,

we względzie przeprowadzania przez kraje stron rokujących albo ich okrętami osób, które trzecie państwo jednej z nich wydaje.

(Zawarta w Wiedniu dnia 6 grudnia 1882, przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowana dnia 22 maja 1883, wzajemne ratyfikacje wymieniono dnia 28 maja 1883).

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus ac singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiaro Nostro ac illo Majestatis Suae Regis Italiae conventio additionalis ad illam de reciproca maleficorum extraditione inita et signata est, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. etc., Roi Apostolique de Hongrie et

Sa Majesté le Roi d'Italie, désirant régler d'un commun accord les conditions de la remise par voie de transit à travers le territoire de l'une des Parties contractantes, ou sur ses bâtimens, des individus livrés à l'autre partie par un troisième état, ont nommé à cet effet pour leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

Le Sieur Gustave Comte de Kálnoky de Körös-Patak, Chevalier de l'Ordre Impérial de Léopold; Conseiller intime actuel et Chambellan; Son Ministre de la Maison Impériale et des affaires étrangères, Major-Général dans Ses Armées etc. et

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Le Sieur Charles Comte de Robilant, Grand-Croix de l'ordre des Saints Maurice et Lazare et de la Couronne d'Italie; Grand-Croix des Ordres de Saint-Etienne, de Léopold et de François Joseph, Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire etc.

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivans:

Article I.

L'extradition par voie de transit sur les territoires ou les bâtimens des parties contractantes sera accordée pour les mêmes actions punissables ainsi que sur la production des mêmes documents et sous les mêmes restrictions et précautions qui aux termes du traité conclu entre l'Autriche-Hongrie et l'Italie le 27 Février 1869, règlent l'extradition réciproque.

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski, tudzież

Najjaśniejszy Król włoski, pragnąc ułożyć za wspólnem porozumieniem się warunki przeprowadzania przez kraje lub okrętami jednej ze Stron rokujących osób, które drugiej Stronie trzecie mocarstwo wydaje, mianowali do tego celu Swymi pełnomocnikami a mianowicie:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski:

JMPana hrabiego Gustawa Kálnoky z Körös-Patak, kawalera orderu Leopolda, Swego rzeczywistego radcę tajnego i szambelana, Swego ministra cesarskiego domu i spraw zewnętrznych, generała-majora w armii itd.

Najjaśniejszy Król włoski:

JMPana hrabiego Karola Robilant, kawalera wielkiego krzyża orderu Maurycego i Łazarza, tudzież korony włoskiej, kawalera wielkiego krzyża orderów św. Szczepana, Leopolda i Franciszka Józefa, Swego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora itd., którzy, okazawszy sobie nawzajem swoje pełnomocnictwa i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

Pozwalać się będzie na wydawanie sposobem przeprowadzenia przez obszar państwa lub okrętami Stron rokujących za te same czyny karygodne i za złożeniem tych samych dokumentów, jakoteż z temi samemi ograniczeniami, które ustanowione zostały we względzie wzajemnego wydawania w przepisach Traktatu między monarchyą austriacko-węgierską a Włochami z d. 27 lutego 1869.

Le transit ne sera pas accordé :

1° si l'individu appartient par sa nationalité à l'Etat requis;

2° s'il est poursuivi soit pour un délit politique soit pour un fait connexe à un semblable délit;

3° si par rapport à l'infraction qui a motivé la demande de transit, la prescription de la poursuite criminelle ou de la peine est acquise d'après les lois de l'Etat requis.

Il en sera de même si, du chef de cette infraction ou de quelque autre délit les tribunaux de l'Etat requis sont, d'après les lois du pays, appelés à procéder contre l'inculpé ou bien à exécuter une sentence pénale portée contre lui.

Article II.

Sera accordé de même, sous les restrictions prévues par l'article XV du traité d'extradition du 27 Février 1869 le transit (aller et retour) à travers le territoire ou sur les bâtimens de l'une des parties contractantes, des malfaiteurs détenus dans un troisième Etat et dont la confrontation avec l'inculpé est jugée nécessaire dans une instruction pénale ouverte devant les tribunaux de l'autre partie.

Le transit n'aura pas lieu :

1° si l'individu, dont le transport devra s'effectuer, appartient par sa nationalité à l'Etat requis;

2° s'il est poursuivi par les tribunaux de l'Etat de transit à moins que le troisième Etat n'ait consenti à l'extrader en son temps à l'Etat requis;

3° s'il s'agit d'une confrontation dans une cause pénale politique.

Na przeprowadzenie pozwalać się nie będzie:

1. gdy owa osoba jest obywatelem państwa proszonego;

2. gdy jest ścigana za przestępstwo polityczne, albo za czyn będący z niem w związku;

3. gdy według ustaw państwa proszonego nastąpiło przedawnienie co do ścigania sędowo-karnego lub co do naznaczonej kary za przestępstwo, na którym opiera się żądanie przeprowadzenia.

Będzie również odmówione, gdy Władze państwa proszonego, według ustaw tegoż państwa, mają prawo ścigać sędownic winowajcę lub wykonać wyrok na niego wydany z przyczyny tego samego lub innego przestępstwa.

Artykuł II.

Z zastrzeżeniami, przewidzianymi w artykule XV Traktatu z dnia 27 lutego 1869, tyczącym się wydawania, pozwalać się będzie na przeprowadzenie (tam i napowrót) przez obszar państwa lub okrętami jednej ze Stron rokujących, zloczyńców, więzionych w trzecim państwie, gdy potrzebną będzie konfrontacya ich z obwinionym w śledztwie karnem, wytoczonym przed Sądami drugiej Strony.

Na przeprowadzenie pozwalać się nie będzie:

1. gdy osoba, która ma być przeprowadzona, jest obywatelem państwa proszonego;

2. gdy jest ścigana przez Sądy państwa, przez które ma być przeprowadzona, chyba, że trzecie państwo przyrzeka wydać ją w swoim czasie państwu proszonemu;

3. gdy chodzi o stawienie do oczu w sprawie karnej politycznej.

Article III.

La demande de transit devra toujours être faite par voie diplomatique.

Article IV.

Le transit aura lieu sous l'escorte d'agents du pays requis. On choisira, autant que possible, la voie la plus courte. Les frais occasionnés par le transport seront à la charge de la partie requérante.

Article V.

La présente Convention additionnelle sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne aussitôt que faire se pourra. Elle sera mise en vigueur dix jours après sa publication dans les formes prescrites par les lois en vigueur dans les territoires des hautes parties contractantes.

Article VI.

La présente Convention aura la même durée que le Traité d'extradition du 27 Février 1869, elle sera censée dénoncée simultanément par le fait de la dénonciation de celui-ci.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait en double expédition à Vienne le 6 Décembre de l'an de grâce mil huit cent quatre-vingt-deux.

(L. S.) Kálnoky m. p.

(L. S.) C. Robilant m. p.

Artykuł III.

Żądanie, dotyczące się przeprowadzenia, przesyłać należy zawsze drogą dyplomatyczną.

Artykuł IV.

Przeprowadzonego eskortować będzie straż kraju proszonego. Wybierać się będzie drogą ile możliwości najkrótszą. Koszta przeprowadzenia ponosić będzie państwo proszące.

Artykuł V.

Niniejsza Umowa dodatkowa będzie ratyfikowana a ratyfikacye wymienione zostaną jak można najrychlej w Wiedniu. Nabędzie mocy w dziesięć dni po jej ogłoszeniu, dokonaniem zgodnie z ustawami obowiązującymi w krajach Wysokich Stron rokujących.

Artykuł VI.

Umowa niniejsza będzie obowiązywała do tego samego czasu, co Traktat z dnia 27 lutego 1869, dotyczący się wydawania a będzie uważana za wypowiedzianą wtedy, gdy Traktat zostanie wypowiedziany.

W dowód czego Pełnomocnicy Stron obudwu podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej pieczęci swoje herbowe.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 6 grudnia w roku zbawienia 1882.

(L. S.) Kálnoky r. w.

(L. S.) C. Robilant r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere profiteamur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro Caesareo et Regio appresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna die vigesima secunda mensis Maji anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo tertio, Regnorum Nostrorum trigesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium

Franciscus Eques Riedl a Riedenau m. p.,
c. et r. consiliarius aulicus et ministerialis.

Traktat powyższy, obowiązujący w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 5 czerwca 1883.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

113.

Traktat z dnia 9 lutego 1883,

pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a Włochami, tyczący się wzajemnego zapewnienia prawa ubóstwa.

(Zawarty w Wiedniu dnia 9 lutego 1883; przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowany dnia 22 maja 1883; ratyfikacje wymieniono w Wiedniu dnia 28 maja 1883.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

¶ Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiaro Nostro atque illo Majestatis Suae, Regis Italiae eo fine, ut beneficium auxilii judicialis nationalibus partium contractantium vicissim praebeatur, conventio die 9 mensis Februarii 1883 Vindobonae inita et signata est, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. etc., Roi Apostolique de Hongrie et

Sa Majesté le Roi d'Italie,

désirant, d'un commun accord, conclure une Convention pour assurer réciproquement le bénéfice de l'assistance judiciaire aux nationaux de l'autre Partie contractante ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Gustave Comte Kálnoky de Körös-Patak, Chevalier de l'Ordre Impérial de Léopold, Conseiller intime actuel et Chambellan; Son Ministre de la Maison Impériale et des affaires étrangères; Major-Général dans Ses armées etc. et

Sa Majesté le Roi d'Italie:

le Sieur Charles Comte de Robilant, Grand-Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare et de la Couronne d'Italie; Grand-Croix des Ordres de Saint-Etienne, de Léopold et de François Joseph; Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire et Lieutenant-Général etc.

lesquels après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Les Autrichiens et Hongrois en Italie et les Italiens en Autriche et en Hongrie jouiront réciproquement du bénéfice de l'assistance judiciaire comme les nationaux eux-mêmes en se conformant à

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski, tudzież

Najjaśniejszy Król włoski,

pragnąc za wspólną zgodą zawrzeć umowę, mającą na celu zapewnienie wzajemne dobrodziejstw pomocy sądowej poddanym drugiej ze Stron rokujących, mianowali do tego celu Swymi pełnomocnikami a mianowicie:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski:

JMPana hrabiego Gustawa Kálnoky z Körös-Patak, kawalera orderu Leopolda, Śwego rzeczywistego radcę tajnego i szambelana, ministra cesarskiego domu i spraw zewnętrznych, generała-majora armii cesarskiej itd. a

Najjaśniejszy Król włoski:

JMPana hrabiego Karola Robilant, kawalera wielkiego krzyża orderu Maurycego i Łazarza, tudzież korony włoskiej, kawalera wielkiego krzyża orderów św. Szczepana, Leopolda i Franciszka Józefa, Śwego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora i generała-porucznika itd.,

którzy, okazawszy sobie wzajemnie swoje pełnomocnictwa i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł 1.

Obywatele austriaccy i węgierscy używać będą we Włoszech i nawzajem obywatele włoscy w Austrii i Węgrzech dobrodziejstwa prawa ubóstwa w takiej samej mierze, jak obywatele krajowi,

la loi du pays dans lequel l'assistance sera réclamée.

Article 2.

Dans tous les cas le certificat d'indigence doit être délivré à l'étranger qui demande l'assistance par les autorités de sa résidence habituelle.

Si l'étranger ne réside pas dans le pays où la demande est formée le certificat d'indigence sera légalisé gratuitement par l'Agent diplomatique du pays où le certificat doit être produit.

Lorsque l'étranger réside dans le pays où la demande est formée des renseignements pourront, en outre, être pris auprès des autorités de l'Etat auquel il appartient.

Article 3.

Les Autrichiens et Hongrois admis en Italie et les Italiens admis en Autriche ou en Hongrie au bénéfice de l'assistance judiciaire seront dispensés, de plein droit, de toute caution ou dépôt qui, sous quelque dénomination que ce soit, peut être exigé des étrangers plaidant contre les nationaux par la législation de pays où l'action sera introduite.

Article 4.

La présente Convention est conclue pour cinq années, à partir du jour de l'échange des ratifications.

Dans le cas où aucune des Hautes Parties contractantes n'aurait notifié, une année avant l'expiration de ce terme, son intention d'en faire cesser les effets la Convention continuera d'être obligatoire encore une année et ainsi de suite d'année en année, à compter du jour où l'une des Parties l'aura dénoncée.

pod warunkiem zachowywania przepisów ustawowych kraju, w którym do tegoż prawa ubóstwa odwoływać się będą.

Artykuł 2.

We wszystkich przypadkach, świadectwo ubóstwa wydawać mają cudzoziemcowi, odwołującemu się do prawa ubóstwa, Władze jego zwykłego zamieszkania.

Jeżeli cudzoziemiec nie mieszka w kraju, w którym odwołuje się do prawa ubóstwa, świadectwo ubóstwa powinno być bezpłatnie uwierzytelnione przez agenta dyplomatycznego kraju, w którym ma być okazane.

Jeżeli cudzoziemiec mieszka w kraju, w którym odwołuje się do prawa ubóstwa, można nadto zażądać dalszych wyjaśnień od Władz państwa, do którego należy.

Artykuł 3.

Austriacy i Węgrzy, przypuszczeni we Włoszech i Włosi, przypuszczeni w Austrii lub Węgrzech do dobrodziejstw prawa ubóstwa, uwalniani będą z mocy prawa od wszelkiej kaucyi i zaręki, jakie na mocy prawodawstwa tego kraju, w którym skargę podano, pod jakąkolwiek nazwą pobierane być mogą od cudzoziemców, prawujących się z obywatelami krajowymi.

Artykuł 4.

Umowę niniejszą zawiera się na lat pięć, licząc od dnia wymiany ratyfikacji.

Gdyby na rok przed upływem tego okresu żadna z Wysokich Stron rokujących nie objawiła zamiaru uchylenia mocy obowiązującej umowy, będzie ona obowiązywała jeszcze przez rok i tak następnie, licząc od dnia, w którym ją jedna z Wysokich Stron wypowie.

Elle sera ratifiée aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait en double expédition a Vienne, le 9 février de l'an de grâce mil huit cent quatre-vingt-trois.

(L. S.) **Kálnoky** m. p.

(L. S.) **C. Robilant** m. p.

Traktat niniejszy ratyfikowany będzie jak można najrychlej.

W dowód czego Pełnomocnicy obu Wysokich Stron rokujących podpisali Traktat niniejszy i wycisnęli na nim swoje pieczęci herbowe.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 9 lutego roku zbawienia 1883.

(L. S.) **Kálnoky** r. w.

(L. S.) **C. Robilant** r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere profiteamur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna die vigesima secunda mensis Maji anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo tertio, Regnorum Nostrorum trigesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Eques Riedl a Riedenau m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Traktat powyższy, przez obiedwie Izby Rady państwa zatwierdzony, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 6 czerwca 1883.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

114.

Dokument koncesyjny z dnia 5 czerwca 1883,
na kolej żelazną parową z Czerniowiec do Nowosielicy.

My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austryacki, Wielki Książę Krakowski, Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu itd. itd. itd.

Gdy baron Aleksander Petrino, Henryk Popper, baron Mikołaj Mustaca, Dr. Stefan Stefanowicz i Dr. Jan Zotta podali prośbę o udzielenie im koncesyi na wybudowanie i utrzymywanie w ruchu kolei miejscowej z Czerniowiec (Żuczka) do Nowosielicy, przeto ze względu na powszechną użyteczność tego przedsięwzięcia, widzimy się spowodowani nadać proszącym koncesyą niniejszą, na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustaw z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) i z dnia 26 grudnia 1882 (Dz. u. p. Nr. 180), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy koncesyonaryuszom prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej parowej, która wybudowana być ma jako miejscowa ze szlakiem normalnym, od pewnego miejsca uprzyw. kolei lwowsko-czerniowiecko-jasskiej pod Czerniowcami (Żuczka) na Sadagórę i Bojany do Nowosielicy.

§. 2.

Kolei, na którą wydaje się niniejszy dokument koncesyjny, zapewnia się następujące ulgi:

- a) uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakiegokolwiek innych dokumentów, tyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, tyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;
- b) uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisji akcyj, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;
- c) uwolnienie od opłat i taks za nadanie koncesyi i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego;
- d) uwolnienie od podatku dochodowego i zarobkowego, od opłat stęplowych, którym podlegają kupony, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści (30), licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Koncesjonaryusze obowiązani są rozpocząć budowę tej kolei miejscowej natychmiast, ukończyć ją najpóźniej w przeciągu roku, licząc od dnia dzisiejszego, gotową kolej oddać na użytek publiczny i utrzymywać w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy, złożyć mają koncesjonaryusze kaucyą w sumie pięćdziesiąt tysięcy (50.000) złotych w tych papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania, kaucya ta uznana być może za przepadłą.

Kaucya zwrócona być powinna w ciągu trzydziestu dni po otwarciu ruchu na kolei koncesyonowanej.

§. 4.

Do wybudowania tej kolei koncesyonowanej, nadaje się koncesyonaryuszom prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie koncesyonaryuszom do wybudowania wszelkich odnóg, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takich kolei ze względu na dobro publiczne.

§. 5.

We względzie budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinni koncesyonaryusze do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego i do warunków koncesyjnych, jakie ministerstwo handlu ustanowi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń, które w przyszłości wydane być mogą.

Pod względem ruchu pozwala się odstąpić od środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu na zmniejszenie chyżości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które w tej mierze wyda ministerstwo handlu.

§. 6.

Nadaje się koncesyonaryuszom prawo utworzenia za osobnem zezwoleniem Rządu i pod warunkami, które tenże ustanowi, Spółki akcyjnej, która wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryuszów.

Wypuszczenie obligacyj z prawem pierwszeństwa jest wzbronione.

Natomiast upoważnia się koncesyonaryuszów do wypuszczenia w obieg akcyj z prawem pierwszeństwa, które oprocentowane i umorzone być mają pierwiej niż akceje zakładowe, w sumie najwięcej aż do sześciu set tysięcy (600.000) złotych.

Dywidenda, należąca się akcyom z prawem pierwszeństwa, zanim akceje zakładowe nabędą prawa do pobierania dywidendy, nie może wynosić więcej nad pięć od sta.

Cały kapitał zakładowy umorzony być ma w obrębie okresu koncesyjnego podług planu podlegającego zatwierdzeniu Rządu.

Statut Spółki, jakoteż formularze na akcye zakładowe i akcye z prawem pierwszeństwa, które mają być wypuszczone, podlegają zatwierdzeniu Rządu.

§. 7.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych zniżonych a to stósownie do postanowień, które tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych na kolei lwowsko-czerniowiecko-jasskiej kiedykolwiek obowiązywać będą.

Postanowienia te stósowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchyi, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko, gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także, gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Koncesyonaryusze zobowiązują się przystąpić do zawartej przez Spółki kolei austriackich umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, pomagania sobie nawzajem swojemi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyi dla oddziałów kolei polowej, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowemi względem wygadania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Zobowiązania te ciężą na koncesyonaryuszach tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na tej kolei jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwołonemi ułatwieniami, o czem decydować będzie ministerstwo handlu.

Koncesyonaryusze zobowiązują się przy obsadzaniu posad mieć wzgląd na wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 8.

Koncesyą nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9, lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoją.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesyi przed upływem przerwczonego czasu, gdy określone w §fie 3cim zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne a mianowicie wstrząśnieniami politycznemi i finansowemi.

§. 9.

Wykonywanie ruchu na koncesyonowanej kolei miejscowej, obowiązani są koncesyonaryusze przekazać na zasadzie umowy, zatwierdzeniu ministerstwa han-

dlu podlegającej, zarządowi łączącej się z nią austryackiej kolei głównej lwowsko-czerniowiecko-suczawskiej, na pierwsze lat dwadzieścia (20).

Rząd zastrzega sobie, że gdyby powyższa kolej główna przeszła kiedykolwiek pod zarząd państwa lub została przez państwo nabyta, będzie miał prawo objąć także wykonywanie ruchu na kolei koncesyonowanej i utrzymywać go aż do końca okresu koncesyjnego na rachunek koncesyonaryuszów lub Spółki akcyjnej, która zajmie ich miejsce.

Atoli w takim razie ruch utrzymywany być ma pod temi samemi warunkami, które w powyższej umowie, tyczącej się ruchu, zostały ustanowione, lub pod takimi, któreby nie były dla koncesyonaryuszów mniej korzystne od ustanowionych w tejże umowie.

§. 10.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia kolei koncesyonowanej po jej wybudowaniu i otwarciu na niej ruchu w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi koncesyonaryuszów gotówką.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomysłniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty, w ten sposób obliczony, nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta i umorzenia kapitału zakładowego rzeczywistego, przez Rząd zatwierdzonego, w przeciągu okresu koncesyjnego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu.

W przerzeczony sposób postąpi się także w tym wypadku, gdyby kolej odkupiona być miała przed upływem siódmego roku ruchu.

Celem wynagrodzenia koncesyonaryuszów, Administracya państwa według własnego wyboru albo płacić im będzie rentę, wyrównyującą powyższym dochodem średnim, a to z dołu w ratach półrocznych dnia 1 stycznia i dnia 1 lipca każdego roku aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci im jednorazowo sumę, odpowiadającą policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolei wypadałoby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

Kapitał powyższy zapłacony będzie według wyboru Rządu albo gotówką albo obligacyami długu państwa po kursie, jaki będzie na giełdzie wiedeńskiej w przededniu wypłaty.

Suma kapitału zakładowego rzeczywistego podlega zatwierdzeniu Rządu.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkupienie kolei i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wypłatą ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie wolne od ciężarów i używanie kolei, niniejszem koncesyonowanej, ze wszystkimi do niej należącemi ruchomościami i nieruchomościami, licząc tu także park wozowy i zapasy ma-

teryarów, jakoteż fundusze obrotowe i zasobowe z kapitału zakładowego utworzone, o ileby te ostatnie za zezwoleniem Rządu nie były całkiem lub częściowo użyte, stósownie do swego przeznaczenia.

§. 11.

Gdy koncesya utraci moc swoję i od tego dnia, w którym to nastąpi, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei koncesyonowanej i wszystkich ruchomych i nieruchomych przynależności, licząc tu także park wozowy i zapasy materyarów, jakoteż funduszy zasobowych i obrotowych, z kapitału zakładowego utworzonych, o ileby te ostatnie za zezwoleniem Rządu nie były już całkiem lub częściowo użyte, stósownie do swego przeznaczenia (§. 10).

Tak wtedy, gdy koncesya moc swoję straci, jak i w razie odkupienia kolei (§. 10), zatrzymają koncesyonaryusze na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobowy i należące się im aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, do których zbudowania lub nabycia Rząd upoważnił ich z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależności kolejowej.

§. 12.

Rząd ma prawo przekonywania się, czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale, i zarządzenia, aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub je usunięto.

Ze względu na to, że w myśl §. 10 służy Rządowi prawo odkupienia kolei, koncesyonaryusze obowiązani są przedstawić Rządowi do zatwierdzenia umowy, dotyczące się budowy i dostaw.

Rząd ma także prawo wydelegowania komisarzy do wglądania w zarząd, a mianowicie wydelegowania na koszt koncesyonaryuszów komisarzy, którzyby w sposób, jaki uznają za stósowny, czuwali nad tem, by kolej wybudowana została zgodnie z projektem i umowami.

Komisarz przez Rząd ustanowiony, ma prawo bywania na posiedzeniach Rady zawiadowczej lub innej reprezentacyi, przedstawiającej dyrekcją Spółki, jakoteż na walnych zgromadzeniach, ile razy uzna to za potrzebne i zawieszania wszelkich takich uchwał lub zarządzeń, którebysię ustawom lub statutowi Spółki sprzeciwiały albo były szkodliwe publicznemu dobru.

Za nadzór niniejszem ustanowiony, koncesyonaryusze nie są obowiązani płacić skarbowi państwa wynagrodzenia.

Również uwalnia się koncesyonaryuszów od przepisanego w §fie 89ym Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1, z r. 1852), obowiązku co do zwracania nadwyżki kosztów dozoru policyjnego i akeyzowego, jakoteż od obowiązku dostarczania i utrzymywania bezpłatnie lokali urzędowych.

§. 13.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyę jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nic przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając Spółce prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyą i wszystkimi postanowieniami w niej zawartymi, ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia piątego miesiąca czerwca, w roku zbawienia tysiąc ośmset ośmdziesiątym trzecim, Naszego panowania trzydziestym piątym.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pino r. w.

Dunajewski r. w.

115.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 10 czerwca 1883, **tyczące się obrotu powziątek pocztowych z Niemcami i niektórymi innymi krajami zagranicznymi.**

W obrocie powziątek pocztowych z Niemcami, Luxemburgi i Helgolandem, tudzież z Belgią, Danią, Francją, Wielką Brytanią i Irlandyą, Holandją, Norwegią, Szwecją i Ameryką północną, nabywają mocy obowiązującej od dnia 1 lipca 1883 następujące postanowienia:

I.

We wszystkich c. k. austriackich i kr. węgierskich zakładach pocztowych, zajmujących się służbą wozową, mogą być przyjmowane posyłki za powziątkiem do Niemiec, Luxemburga i Helgolandu, aż do sumy 75 zł. waluty bankowej i odwrotnie w zakładach pocztowych niemieckich, luxemburskich i helgolandzkich do monarchyi austriacko-węgierskiej aż do sumy 150 marek niemieckich. Tytułem wydatków na przewóz i kosztów ciężących na posyłkach z Niemiec i z krajów po za nimi leżących, ściągane być mogą nawet większe sumy jako powziątki.

Posyłką może być paka, pakiet oznaczonej lub nieoznaczonej wartości, list zwykły, lub też polecony pakiet pocztą wozową przesłać się mający. W obrocie pomiędzy monarchją austriacką a Luxemburgi dozwolone są powziątki pocztowe tylko od pakietów.

Sumy powziątkowe składa się i wypłaca w monarchyi austriacko-węgierskiej w walucie bankowej, w Niemczech, Luxemburgu i Helgolandzie w markach.

Pieniądze przelicza się z jednej waluty na drugą, gdy posyłki wchodzi i wychodzą, w austriackich urzędach pocztowych wymienniczych podług kursu waluty bankowej i waluty marek, jaki będzie na giełdzie wiedeńskiej.

II.

Oplata od powziątku pocztowego (prowizya), która pobierana być ma oprócz portoryum pocztowego od posyłki wozowej, wynosi od każdego złotego lub części złotego waluty austriackiej 2 centy, najmniej zaś 6 centów.

Należytość tę można opłacić z góry lub zapłacenie jej przekazać adresatowi, według tego czy posyłkę oddaje się frankowaną czy nie frankowaną.

Za zwrócenie lub posłanie dalej posyłek powziątkowych nie pobiera się powtórnie należytości od powziątku.

III.

Do posyłek powziątkowych, przeznaczonych do Niemiec, Luxemburga i Helgolandu, używać należy adresów przesyłkowych pocztowych, połączonych z przekazem pocztowym na powziątek, które wypełnia się stósownie do wydrukowanego tekstu.

IV.

Posyłkę powziątkową wolno wydać tylko za opłaceniem sumy powziątku, a trzeba ją odesłać napowrót do miejsca oddania najpóźniej w siedm dni po jej nadejściu do zakładu pocztowego, jeżeli w ciągu tego terminu jej nie wykupiono.

Toż samo rozumie się o posyłkach powziątkowych adresowanych „poste restante“.

Opłata od powziątku ciąży na posyłce, a przeto w razie odebrania napowrót posyłający ma ją opłacić.

V.

Posyłki powziątkowe oddawać można równie jak inne posyłki wozowe w obrocie z Niemcami z żądaniem, aby doręczone były przez umyślnego.

VI.

Zresztą pod względem przyjmowania i wydawania posyłek powziątkowych do Niemiec, Luxemburga i Helgolandu przeznaczonych i ztamtąd nadchodzących, obowiązują te same przepisy, które tyczą się wewnętrznego obrotu powziątków.

VII.

Począwszy od powyższego dnia, wymieniane będą za pośrednictwem Niemiec także pakiety pocztowe pomiędzy Belgią, Danią, Francją, Wielką Brytanią i Irlandyą, Holandją, Norwęgją, Szwecją i Ameryką północną a monarchją austriacko-węgierską, pod warunkami w ustępach I aż do IV, tudzież w ustępie VI wzmiankowanymi. Atoli listy powziątkowe dozwolone są tylko w obrocie z Danią, Norwęgją i Szwecją.

Do posyłek powziątkowych z krajów rzeczonych przez Niemcy do monarchji austriacko-węgierskiej przechodzących, wygotowywać będzie przekaz pocztowy powziątkowy w zwykły sposób urząd pocztowy wymienniczy niemiecki, dla monarchji austriacko-węgierskiej istniejący, który jednak jako odbiorcę przekazu pocztowego powziątkowego wymieniać będzie graniczo-wychodowy urząd pocztowy niemiecki.

Przekazy pocztowe powziątkowe odnoszące się do posyłek powziątkowych z monarchji austriacko-węgierskiej do krajów rzeczonych, przez Niemcy przechodzących, zachowywane będą w graniczo-wychodowych urządach pocztowych niemieckich dopóty, dopóki do nich nie nadejdzie uwiadomienie, że w miejscu przeznaczenia posyłki, suma powziątku została złożona. Gdy to nastąpi, przekaz pocztowy powziątkowy ekspedyowany będzie do oddawcy posyłki w monarchji austriacko-węgierskiej.

VIII.

W obrocie powziątków pocztowych z Szwajcaryą zatrzymuje się dotychczasowe postępowanie.

116.**Ustawa z dnia 16 czerwca 1883,**

o wyznaczeniu dotacyi dodatkowej do rozdziału 29 preliminarza państwa na rok 1883.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Do rozdziału 29 (ministerstwo rolnictwa), tytułu 4 (urzędy do nadzorowania kultury krajowej) preliminarza państwa na rok 1883, wyznacza się dotacyą dodatkową w sumie 32.000 zł.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom skarbu i rolnictwa.

Wiedeń, dnia 16 czerwca 1883.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Dunajewski r. w.

117.**Ustawa z dnia 17 czerwca 1883,**

o ustanowieniu inspektorów przemysłowych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Ministra handlu do mianowania w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych potrzebnej ilości inspektorów przemysłowych i naczelnego inspektora przemysłu.

§. 2.

Czynność inspektora przemysłowego rozciąga się zwyczajnie na wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe jednego lub kilku powiatów kraju a Minister handlu może ją każdego czasu w obrębie granic tego kraju rozszerzyć lub ścieśnić.

Inspektorowie przemysłowi podlegają Władzy administracyjnej krajowej, w której obszarze leży jego okrąg urzędowy.

§. 3.

Minister handlu może wyjątkowo polecić inspektorowi przemysłowemu, aby czynności swoje rozciągnął na kraj lub obszar kraju, graniczący z jego okręgiem urzędowym.

§. 4.

Zastrzega się Ministrowi handlu prawo wyłączenia niektórych gałęzi przemysłu od nadzoru inspektorów przemysłowych tych powiatów, w których znaj-

dują się przedsiębiorstwa owych gałęzi przemysłu i oddania ich pod nadzór osobnych inspektorów przemysłowych, których czynności rozciągać się mogą na kilka krajów.

§. 5.

Zadanie inspektorów przemysłowych w obec dawców pracy i przyjmujących pracę, polega na przestrzeganiu wykonywania przepisów ustawowych co do:

1. środków i urządzeń, które przedsiębiorcy przemysłowi obowiązani są zaprowadzić dla ochrony życia i zdrowia robotników tak w pracowniach jak i w lokalach mieszkalnych, jeżeli je dają;
2. sposobu zajmowania robotników, czasu pracy codziennej i peryodycznych przerw pracy;
3. utrzymywania spisów robotników, jakoteż istnienia porządków służbowych, wypłaty zarobku i wykazów robotników;
4. przemysłowego wykształcenia młodocianych pomocników.

§. 6.

Inspektor przemysłowy dopomagać ma Władzom przemysłowym jako znawca nadzorujący, zdający sprawę i doradczy, w wykonywaniu odnośnych przepisów ustawy przemysłowej i może mu być także poruczone wydawanie opinii co do prośb o pozwolenie na otwarcie zakładów przemysłowych lub na poczynienie zmian w zakładach już zatwierdzonych, o ileby tu chodziło o życie i zdrowie robotników.

§. 7.

Celem spełniania zadań swoich, winien przez ciągłe rewidowanie przedsiębiorstw przemysłowych, nad którymi nadzór mu poruczono, wywiadywać się dokładnie o ich stosunkach do jego zakresu działania należących.

§. 8.

Jak tylko więc inspektor przemysłowy wylegitymuje się przedsiębiorcy przemysłowemu lub jego zastępcy okazaniem karty wywodniczej przez naczelnika krajowego wystawionej a którą odnawiać trzeba corocznie, dozwolić mu należy wstępu do wszystkich pracowni, jakoteż mieszkań robotników przedsiębiorstwa przemysłowego pod jego nadzorem zostającego, a to każdego czasu, w nocy jednak tylko dopóki trwa praca. Przedsiębiorca przemysłowy lub jego zastępca ma prawo towarzyszyć inspektorowi przemysłowemu podczas inspekcji.

Inspektor przemysłowy mocen jest przesłuchiwać każdą osobę w przedsiębiorstwie przemysłowem zatrudnioną, także przedsiębiorców przemysłowych lub ich zastępców, wszędzie, gdzie tylko prace owego przedsiębiorstwa są w biegu, we względzie spraw, do jego zakresu działania należących, w razie potrzeby bez świadków, jednak ile możności bez przerywania biegu pracy.

Przedsiębiorcy przemysłowi lub ich zastępcy obowiązani są okazać inspektorowi przemysłowemu, gdy tego zażąda, dokumenty, tyżące się pozwolenia na otwarcie ich zakładu, jakoteż należące do niego plany i rysunki.

Gdy jedna z osób powyżej wzmiankowanych wzbrania inspektorowi przemysłowemu wstępu do lokali, które ma obejrzeć, uchyla się od uczynienia zeznań, których on żąda lub innych od tego odwodzi, zeznaje fałszywie lub usiłuje nakłonić innych do fałszywych zeznań, nakoniec, gdy przedsiębiorca przemysłowy

lub jego zastępca odmawia okazania dokumentów, dotyczących się pozwolenia na otwarcie zakładów, planów lub rysunków, natenczas osoba owa, o ile istota czynu nie wymaga ukarania według ustaw karnych powszechnych, staje się winną i rękroczenia i Władza przemysłowa karać ją będzie stósownie do przepisów ustawy przemysłowej.

§. 9.

Gdy inspektor przemysłowy spostrzeże, że w jakimś przedsiębiorstwie nie są należycie wykonywane owe przepisy, które należą do jego zakresu działania (§. 5), zażądać ma od przedsiębiorcy przemysłowego, aby niezwłocznie uchylił tego rodzaju bezprawia lub wady a w razie odmowy uczynić winien doniesienie do właściwej Władzy przemysłowej, iżby wytoczyła właściwą czynność urzędową.

§. 10.

Władze przemysłowe uwiadamiac winny niezwłocznie inspektora przemysłowego o zarządzeniach swoich, wydanych w skutek doniesień, poczynionych na zasadzie §fu 9go przez tegoż Inspektora przemysłowego, któremu wolno zanieść w terminie rekursowym sprzeciwienie się decyzjom pierwszej i drugiej instancyi, w skutek czego sprawa ta musi być przełożona do wyższej decyzyi.

§. 11.

Gdy zdrowie robotników zdaje się być zagrożone bądź to z przyczyny sposobu, w jaki są zatrudniani, bądź z przyczyny używanej w zakładzie metody fabrykacyjnej, Władza przemysłowa ma prawo przyzwać na wniosek inspektora przemysłowego lekarzy, chemików i innych znawców do wykonania potrzebnych badań a jeżeli wady, których się inspektor przemysłowy domyślał, zostaną stwierdzone, znawców opłacić ma przedsiębiorca przemysłowy.

§. 12.

Inspektorowie przemysłowi spełniając zadanie swoje, winni dokładać starań, aby przez czynność swoją, życzliwie kontrolującą, nietylko osobom, zatrudnianym w przemyśle jako pomocnicy, zapewnili dobrodziejstwa ustawy, lecz aby także przedsiębiorców przemysłowych przez stósowne postępowanie wspierali w czynieniu zadość temu, czego ustawa od nich wymaga, winni ze względu na słusność pośredniczyć na podstawie swoich wiadomości zawodowych i doświadczeń urzędowych między interesami przedsiębiorców przemysłowych z jednej a pomocników z drugiej strony i pozyskać tak u dawców pracy, jak i u przyjmujących pracę, zaufanie, dające im możność przyczyniania się do utrzymania i utworowania dobrych stosunków między obiema stronami.

§. 13.

Inspektorowie przemysłowi przesyłać mają corocznie Ministrowi handlu, za pośrednictwem przełożonej Władzy krajowej, dokładne sprawozdania ze swoich czynności i swoich spostrzeżeń, a w nich podawać także wyjaśnienia co do przygód nieszczęsnych, którym robotnicy przy sprawowaniu swojej służby, ulegli, co do przyczyn tych przygód, jakoteż wnioski, tyżące się środków administracyjnych i prawodawczych, które należałoby zaprowadzić już to dla dobra przemysłu, już też dla dobra robotników.

Sprawozdania te przedstawiane być mają corocznie Radzie państwa w odpowiednim obrobieniu.

§. 14.

Inspektorowie przemysłowi mają w ciągu swego urzędowania znaczenie urzędników rządowych i podlegają przepisom istniejącym dla urzędników rządowych w ogólności.

§. 15.

Inspektorem przemysłowym mianowany być może tylko ten, kto jest w odpowiednim stopniu zawodowo wykształcony i biegły w językach, które w owymże okręgu inspekcyjnym są używane.

§. 16.

Inspektorów przemysłowych zobowiązać należy przysięgą urzędową do zachowywania w tajemnicy stosunków przemysłu i fabrykacyi, o których się dowiedzą, mianowicie zachowywać winni w najściślejszej tajemnicy owe urządzenia techniczne, sposoby postępowania i właściwości fabrykacyi, o których przedsiębiorcy przemysłowi powiedzą im, że są tajemne.

Kto takie urządzenia, sposoby postępowania i wszelkie inne właściwości, w czasie gdy pełni obowiązki inspektora przemysłowego lub po wystąpieniu z tego stosunku służbowego, nie prawnie komu innemu wyjawia lub ogłasza albo je na własną korzyść wyzyskuje, staje się winnym przestępstwa i karany być ma aresztem od trzech miesięcy aż do dwóch lat, o ileby nie należało zastosować surowszych przepisów powszechnej ustawy karnej

Postanowienie to nie wyklucza zastosowania przepisów porządkowo-karnych.

§. 17.

Inspektorowi przemysłowemu nie wolno trudnić się żadnem przedsiębiorstwem przemysłowem, czy to fabrycznem czy warsztatowem, ani na własny rachunek ani jako zastępca, lub też mieć jakikolwiek udział w takim przedsiębiorstwie albo pracować w niem jako zawiadowca, mechanik, inżynier itp.

§. 18.

Inspektorom przemysłowym nie wolno przyjmować za swoje urzędowanie żadnego, jakiegobądź rodzaju wynagrodzenia ani od przedsiębiorców przemysłowych ani od pomocników i winni odmawiać przyjęcia gościnności, gdyby im była ofiarowana.

§. 19.

Inspektorów przemysłowych nie wolno obarczać zadaniami obcemi ich zakresowi działania a w szczególności administracya skarbu nie ma zatrudniać ich w żadnym względzie.

Nie wolno im też przeglądać ksiąg handlowych, wykazów fabrykacyi, korespondencyj itp. przedsiębiorców przemysłowych.

§. 20.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi handlu i Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 17 czerwca 1883.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pino r. w.

118.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
19 czerwca 1883,**

tyczące się rozpoczęcia urzędowania w Sądzie powiatowym Dolno Mszańskim w Galicyi.

Sąd powiatowy Dolno-Mszański, który stosownie do rozporządzenia ministerstwa sprawiedliwości z dnia 23 marca 1883 (Dz. u. p. Nr. 40) będzie utworzony, rozpocząć ma urzędowanie dnia 1 października 1883.

Prażák r. w.

119.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 22 czerwca 1883,
o ustanowieniu odsetek czystego dochodu na podatek gruntowy po dokonaniu postępowania
reklamacyjnego.**

Celem stanowczego wymierzenia podatku gruntowego ze względu, iż postępowanie reklamacyjne się skończyło, stanowi się na zasadzie §fu 4go artykułu 1go ustawy z dnia 28 marca 1880 (Dz. u. p. Nr. 34), tudzież artykułów I, II i IV ustawy z dnia 7 czerwca 1881 (Dz. u. p. Nr. 49), że w okresie od dnia 1 stycznia 1883 aż do dnia 31 grudnia 1895, we wszystkich królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, odsetki podatkowe wynosić będą $22\frac{7}{10}$ od stałego dochodu, oznaczonego według uchwał komisji naczelnej do uregulowania podatku gruntowego.

Dunajewski r. w.